

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ
ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ & Μ. ΒΡΕΤΑΝΝΙΑΣ

ECUMENICAL PATRIARCHATE
ARCHDIOCESE OF
THYATEIRA & GREAT BRITAIN

ΛΟΓΟΣ ΚΥΡΙΟΥ THE WORD OF OUR LORD

ΚΥΡΙΑΚΗ Γ' ΝΗΣΤΕΙΩΝ (ΣΤΑΥΡΟ-
ΠΡΟΣΚΥΝΗΣΕΩΣ) 23 Μαρτίου 2025
Ήχος πλ. β'. Ἀριθμ. 273

3rd SUNDAY OF LENT (OF THE VENERATION
OF THE HOLY CROSS) 23 March 2025
Plagal of the 2nd Mode. No. 273

*Νίκωνος & 199 σὺν αὐτῷ μαθητῶν μαρτύρων, Λουκᾶ νεομάρτυρος τοῦ ἐν Μυτιλήνῃ
Nicon & 199 Disciples martyrs, Luke from Adrianople neomartyr*

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

Ἑβρ. δ', 14-16 - ε', 1-6

Αδελφοί, ἔχοντες οὖν ἀρχιερέα μέγαν, διεληλυθότα τοὺς οὐρανοὺς, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας. Οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον συμπαθεῖσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, πεπειραμένον δὲ κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα, χωρὶς ἁμαρτίας. Προσερχώμεθα οὖν μετὰ παρησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος, ἵνα λάβωμεν ἔλεον, καὶ χάριν εὐρωμεν εἰς εὐκαιρον βοήθειαν. Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς, ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος, ὑπὲρ ἀνθρώπων καθίσταται τὰ πρὸς τὸν Θεόν, ἵνα προσφέρῃ δῶρά τε καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν· μετριοπαθεῖν δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσιν καὶ πλανωμένοις, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περικείται ἀσθενείαν· καὶ διὰ ταύτην ὀφείλει, καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ, οὕτως καὶ περὶ ἑαυτοῦ, προσφέρειν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν. Καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις λαμβάνει τὴν τιμὴν, ἀλλὰ καλούμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, καθάπερ καὶ Ἀαρών. Οὕτως καὶ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασεν γεννηθῆναι ἀρχιερέα, ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς αὐτόν, Υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. Καθὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει, Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.

EPISTLE READING

Heb. 4: 14-16 ; 5: 1-6

Brethren, since we have a high priest who has passed through the heavens, Jesus, the Son of God, let us hold fast our confession. For we have not a high priest who is unable to sympathize with our weaknesses, but one who in every respect has been tempted as we are, yet without sin. Let us then with confidence draw near to the throne of grace, that we may receive mercy and find grace to help in time of need. For every high priest chosen from among men is appointed to act on behalf of men in relation to God, to offer gifts and sacrifices for sins. He can deal gently with the ignorant and wayward, since he himself is beset with weakness. Because of this he is bound to offer sacrifice for his own sins as well as for those of the people. And one does not take the honor upon himself, but he is called by God, just as Aaron was. So also Christ did not exalt himself to be made a high priest, but was appointed by him who said to him, Thou art my Son, today I have begotten thee; as he says also in another place, Thou art a priest for ever, after the order of Melchizedek.

RESURRECTION APOLYTIKION

Plagal of the 2nd Mode

Angelic Powers were at your grave, and those who guarded it became as dead, and Mary stood by the tomb, seeking your most pure Body. You despoiled Hell and emerged unscathed; you met the Virgin and granted life. Lord, risen from the dead, glory to you!

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

Μάρκ. η', 34-38 - θ', 1

Εἶπεν ὁ Κύριος· Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἁράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι. ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, οὗτος σώσει αὐτήν. τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπον ἔάν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; ὃς γὰρ ἔάν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτὸν ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ἅμῃν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσὶ τινες τῶν ὧδε ἐστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.

GOSPEL READING

Mark 8: 34-38; 9: 1

The Lord said, If anyone wishes to come after me, let him deny himself and take up his cross and follow me. For whoever would save his life will lose it; and whoever loses his life for my sake and the gospel's will save it. For what does it profit a man, to gain the whole world and forfeit his life? For what can a man give in return for his life? For whoever is ashamed of me and my words in this adulterous and sinful generation, of him will the Son of man also be ashamed, when he comes in the glory of his Father with the holy angels. And he said to them, Truly, I say to you, there are some standing here who will not taste death before they see the kingdom of God come with power.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΟΥ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΟΣ

Με την ευλογία του Αγίου Θεού και την εμπνευσμένη καθοδήγηση των Πατέρων της Εκκλησίας μας φθάσαμε κατά τη σημερινή Κυριακή στο μέσον της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής, στην Γ' Κυριακή των Νηστειών, η οποία επονομάζεται Κυριακή της Σταυροπροσκύνησης. Ο Τίμιος και Ζωοποιός Σταυρός του Κυρίου βρίσκεται σήμερα τοποθετημένος στο κέντρο του Ιερού Ναού μας, εν τω μέσω της σύναξης των πιστών Ορθοδόξων χριστιανών, όπου «Ἀγγελικαί, στρατιαί δορυφοροῦσι, Ἐύλον τό σεπτόν, εὐλαβῶς περικυκλοῦσαι, καὶ πάντας συγκαλοῦσαι, τοὺς πιστοὺς εἰς προσκύνησιν».

Ο Σταυρός του Χριστού μας, που αποτελεί «τοῦ Κόσμου ἀσφάλεια», κατά τον ιερό υμνωδό, βρίσκεται στο κέντρο της εκκλησιαστικής μας ζωής σήμερα για λόγους εξαιρετικά σημαντικούς, τους οποίους περιγράφει με γλαφυρότητα το συναξάρι που διαβάζουμε στον Ὁρθο της παρούσας Κυριακής: «Ο Ζωοποιός Σταυρός γλυκαίνει την πικρία που νοιώθουμε από τη νηστεία και μας ενισχύει στην πορεία μας στην ἔρημο έως ὅτου φθάσουμε στην πνευματική Ιερουσαλήμ με την Ανάστασή Του. Επειδή ο Σταυρός λέγεται Εὐλό Ζωής και είναι εκείνο το ξύλο που φυτεύθηκε στον Παράδεισο, γι' αὐτό και οι θεϊότατοι Πατέρες τοποθέτησαν το σταυρικό αὐτό Εὐλό στο μέσον της Αγίας Τεσσαρακοστής, για να μας θυμίζει του Αδάμ την ευδαιμονία και την πτώση του από αυτή. Να μας θυμίζει δε ακόμα ὅτι με τη συμμετοχή μας στο παρόν Εὐλό δεν πεθαίνουμε πια ἀλλὰ ζωογονούμαστε».

Στη ζωή της Εκκλησίας μας και όλων των χριστιανών ο Τίμιος Σταυρός τιμάται ιδιαίτερα και εξαιρετικά, από την εποχή των αποστολικών χρόνων. Μια σύντομη περιδιάβαση στο Ορθόδοξο εορτολόγιο θα μας δείξει ὅτι αρκετές εορτές στη διάρκεια του εκκλησιαστικού ἔτους είναι αφιερωμένες στον παμμακάριστο Σταυρό και θα μας βεβαιώσει για την αγάπη και την ευσέβεια των πιστών, που αναγνωρίζουν και κηρύττουν την αγιαστική του

δύναμη, εφόσον ο Σταυρός «κοιμίζει παθήματα και παύει νοσήματα και παντοίων αλγεινών απαλλάττει τους κάμνοντας».

Έχει ενδιαφέρον οπωσδήποτε να δούμε πως βλέπει το ζωηφόρο και τριπόθητο τούτο Ξύλο του Σταυρού κι ένας άνθρωπος εκτός των παραδοσιακών χώρων της Εκκλησίας και της θεολογίας, ένας διακεκριμένος μουσουργός, ο Μπετόβεν († 26.3.1827), για τον οποίο ο συνάδελφός του Βάγκνερ έλεγε ότι, «άφησε τις όχθες της ζωής αυτής σαν τέλειος ακόλουθος του Εσταυρωμένου»! Ο Μπετόβεν, λοιπόν, έγραφε κάποτε σε μια κόμισσα, η οποία ταλαιπωρούνταν από κάποια δοκιμασία: «Όλοι οι άνθρωποι υποφέρουν. Στον κόσμο αυτό καθένας καλείται να σηκώσει τον σταυρό του. Ο πιστός και γενναίος υπομένει μέχρι τέλους χωρίς παράπονα και εγγίζει με το δάκτυλό του τους τύπους των ήλων του σταυρού του. Παίρνει δύναμη από τον Σταυρό του Κυρίου και οραματίζεται το βραβείο που θα δώσει ο Ύψιστος σ' αυτούς που γνωρίζουν να αρνούνται τον κατώτερο εαυτό τους και να νικούν».

Είναι γεγονός και γνωστό τοις πάσι πως το κυριότερο σύμβολο όλων των Ορθοδόξων (αλλά ακόμα και των ετεροδόξων) χριστιανών - απανταχού της οικουμένης - είναι ο Τίμιος Σταυρός, μαζί επίσης με το ιερό σημείο του σταυρού, που κάνουμε όλοι και φυσικά το διδασκόμαστε από τη νηπιακή μας ηλικία. Κάθε λειτουργική πράξη και τελετή της Εκκλησίας μας αρχίζει και τελειώνει με το σημείο του σταυρού, το οποίο αποτελεί ένα από τα ονομαζόμενα εξωτερικά στοιχεία κάθε μυστηρίου. Ο τρόπος με τον οποίο γίνεται το σημείο του σταυρού έχει βέβαια αναφορά στη Αγία Τριάδα, που αποτελεί τη θεμελιώδη αλήθεια και το βασικό δόγμα της Ορθόδοξης Θεολογίας.

«Τῇ τοῦ τιμίου καί ζωοποιοῦ Σταυροῦ δυνάμει, Χριστέ ὁ Θεός, καί ἡμᾶς τῶν τοῦ πονηροῦ διαφύλαξον ἐπηρειῶν, καί τά θειά σου Πάθη, καί τήν ζωηφόρον Ἀνάστασιν προσκυνῆσαι ἀξίωσον, τό τεσσαρακονθήμερον εὐμαρῶς διανύσαντας στάδιον, καί ἐλέησον ἡμᾶς ὡς ὁ μόνος ἀγαθός καί φιλόανθρωπος». Ἀμήν. Γένοιτο.

SERMON ON THE GOSPEL READING

On this Sunday of Great Lent we raise the Holy Cross in honour of the One who hung there for our Salvation. As the Lenten Triodion reminds us, we describe the Cross as 'Precious and Life-Giving' and in our prayers and hymns we offer adoration for that wood. But why should we have this measure of respect for a lump of wood? Well, without it, the Saviour would not have been able to give Himself to us for to open the door to Eternal Life.

He, the Christ, turned a tool of shame into a pillar of glory. No longer would the Cross be seen as a means of disposing of the criminal, rather, it would be recognised as an instrument of sanctity. Beginning with the Apostles Peter and Andrew, we read time and again in the Synaxaria, how many faithful believers laid down upon their own crosses in imitation of their Lord; how they welcomed the opportunity to run to their place of execution filled with joy at their anticipated meeting with Christ-God. This is why we honour the Wood of the Cross. We do so in the hope that we will be proved worthy to ascend our own Cross whether in reality or by whichever means we complete our life's journey, so that we might enter into eternal life in the presence of the Saviour.

We kiss the Wood of the Cross, once an instrument of death and now an instrument of salvation, as we cry: 'Rejoice, life-bearing Cross' and 'O most honourable and life-creating Cross of the Lord.' - understanding the power of this Wood as something that can bring us closer to the Saviour of All. This is why we make the sign of the Cross over ourselves and

those around us, this is why we wear a Cross around our neck, this is why the priest raises up the Cross in blessing, this why the priest plunges the Cross into water at its blessing, this is why we bless food with the sign of the Cross before meals. This and so many other things we do with the sign of the Cross as a blessing and as a defence.

Never let us forget that last word 'defence'. The Cross is a defence against evil, that when we are tempted to unworthy thoughts and actions we mark ourselves with the Sign of the Cross and cry 'Lord have mercy' to restore ourselves to wholesomeness. This is the most powerful tool and protection against falling into sinful ways.

Saint Isaac the Syrian likens the power of the Cross to that of the Ark of the Covenant, an object of fearful veneration by the People of Israel. In the Ark dwelt the invisible presence of God and we understand this was so by the veneration accorded by Moses, Joshua and all the people of the Old Testament. Likewise in the Cross resides the same invisible presence of God, the same power that is revealed to us as we look upon the Cross and venerate and kiss its wood. Here we enter the vision of the mystery of faith to see the Face of Christ Himself. We are, all of a sudden, brought close to Him who is the Lord of All.

Today's Gospel (Mark 8:34-38) is a stark reminder from the lips of the Lord Himself that we are to take up our Cross in order to follow Him. Not only that, but we are to deny ourselves in order to do so. Harsh words, but necessary ones. Jesus makes it clear that following him is no easy ride, that there will be many difficulties and obstructions to our passage through life and that we will win through only by abandoning self to live a Christ-like life in the presence and protection of the Cross. The Saints have all done it, we can do the same.

Protopresbyter Pancratios Sanders

Christian Orthodox Thyateira Youth (COTY)

Are you between the ages of 16-35? If yes, join us at Christian Orthodox Thyateira Youth, our official Archdiocesan Youth and Young Adult Ministry.

To learn more visit: www.coty.org.uk. Follow us on Instagram: COTY_org

Visitors Are Welcome

We would like to thank you for visiting and worshiping with us today. Kindly know that although all are welcome to attend our Sacred Services, a prerequisite to receive Holy Communion is unity in the Faith, as well as spiritual preparation by prayer, fasting, and regular participation in the Sacrament of Holy Confession. Non-Orthodox Christians are kindly requested to refrain from receiving Communion. All are, however, welcome to partake of the "antidoron" (blessed bread) distributed by the clergy at the conclusion of the Service, as well as to introduce themselves while doing so.

To learn more about Orthodox Christianity and to join the online Archdiocesan Discover Orthodoxy Class, please email: archdiocesanprivateoffice@gmail.com

Archdiocese of Thyateira & Great Britain, 5 Craven Hill, London W2 3EN
Tel.: 020 7723 4787 • E-mail: archthyateira@gmail.com • Website: www.thyateira.org.uk

Learn Byzantine Music

🌐 www.byzantinepsalmist.com

✉ info@byzantinepsalmist.com

Printed by Athina Press